

กระดาด

1. ชื่อสมุนไพร กระดาด (KRADAT)
2. ชื่อวิทยาศาสตร์ *Alocasia macrorrhizos* (L.) G. Don ชื่อวงศ์ Araceae
3. ชื่ออื่น กระดาดขาว, กระดาดแดง (กรุงเทพฯ), บอนกาวิ (ยะลา), เฟือกกะลา (แม่ฮ่องสอน), elephant ear taro, giant taro
4. ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ไม้ล้มลุก สูงกว่า 1 เมตร ตั้งตรง

ใบ เป็นใบเดี่ยว เรียงเวียน อยู่เป็นกลุ่มที่ปลายลำต้น รูปไข่กว้างแกมรูปหัวใจ กว้าง 25-40 เซนติเมตร ยาว 30-90 เซนติเมตร ปลายแหลม โคนเว้า ลึก แคบ ขอบเรียบหรือเป็นคลื่น เส้นแขนงใบข้างละ 8-13 เส้น ก้านใบใหญ่ สีเขียวหรือม่วง ยาว 0.5-1.2 เมตร

ดอก ช่อดอกแบบช่อเชิงลดมีกาบ ตั้งตรงเป็นแท่ง ยาว 8-17.5 เซนติเมตร กลิ่นหอม ก้านช่อดอกยาว 25-50 เซนติเมตร มีกาบสีเหลืองอมเขียว ยาวได้ถึง 30 เซนติเมตร โอบหุ้มรอบโคนช่อดอก ปลายกาบแหลม ดอกแยกเพศร่วมช่อ ไม่มีกลีบดอก กลุ่มดอกเพศเมียอยู่บริเวณโคนช่อ ยาวประมาณ 1.5 เซนติเมตร กลุ่มดอกเพศผู้ยาวประมาณ 2 เซนติเมตร ปลายสุดค่อนข้างใหญ่ สีเหลืองอ่อนถึงขาวนวล ดอกเพศผู้มีอับเรณูขนาดเล็ก 3-8 อัน รูปแถบ เชื่อมติดกันคล้ายรูปกรวยฐานหกเหลี่ยม ดอกเพศเมียมีรังไข่เหนือวงกลีบ สีเขียวอ่อน เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 3 มิลลิเมตร ไม่มีก้านเกสรเพศเมีย ยอดเกสรเพศเมียเป็น 3-5 พู สีเหลือง

ผล แบบผลมีเนื้อหนึ่งถึงหลายเมล็ด รูปกลม เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 5 มิลลิเมตร ผิวบาง สุกสีส้ม หรือสีแดง มีเมล็ดแข็ง 1 เมล็ด

5. ส่วนที่ใช้ทำยา

เหง้ากระดาดมีขนาดและรูปร่างไม่แน่นอน มักพบเป็นชิ้นหั่นบาง ผิวขรุขระเล็กน้อย สีนํ้าตาลอ่อน ๆ ขอบนอกจะพบรอยเปลือกสีนํ้าตาลเข้ม ค่อนข้างเหนียว กลิ่นเฉพาะ รสมัน

6. สรรพคุณของแต่ละส่วนที่ใช้ทำยา

ตำราสรรพคุณยาไทยว่า กระดาษมีรสเมาคัน สรรพคุณกัดเถาดานในท้อง กัดฝ้าแผลหนอง สมานแผลฆ่าพยาธิภายนอก

7. รายงานการวิจัยปัจจุบัน

จากการศึกษาในห้องทดลองพบว่าสารสกัดจากกระดาษช่วยยับยั้งการเจริญเติบโตของเซลล์มะเร็งในตับ

8. สารสำคัญ

กระดาษมีสารกลุ่มไซยาโนเจนติกไกลโคไซด์ (cyanogenetic glycosides), เรซิน (resin), โพรโทแอนิโมนิน (protoanemonine), แคลเซียมออกซาเลต (calcium oxalate), กลุ่มเลกทิน (alocasialectin) เป็นต้น

9. แหล่งกำเนิด และกระจายพันธุ์

พืชชนิดนี้มีเขตการกระจายพันธุ์ทั่วทุกภาคของประเทศไทย ขึ้นในที่ชื้น รกร้าง มีแดดรำไร ในต่างประเทศพบที่จีน อินเดีย พม่า ภูมิภาคอินโดจีน และภูมิภาคมาเลเซีย

10. พื้นที่เหมาะสมในการปลูกในประเทศไทย

- ลักษณะพื้นที่ พื้นที่ราบลุ่มทั่วไป ริมน้ำชายคลอง สวนผลไม้ทั่วไป พื้นที่น้ำและอยู่เสมอ
- ภาค ทุกภาคของประเทศไทย
- จังหวัด ทุกจังหวัดของประเทศไทย

11. การคัดเลือกพันธุ์ (พันธุ์ที่นิยมปลูกในประเทศไทย)

- พันธุ์ที่ใช้เป็นยา พันธุ์พื้นบ้านทั่วไป
- พันธุ์ที่ใช้เป็นอาหาร ไม่ใช่ทำเป็นอาหาร

12. การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์โดยการแยกหน่อ ต้นกระดาษเป็นพืชคล้ายเฟือก หรือบอน จะมีหน่อขึ้นกับต้นแม่ ขยายพันธุ์โดยการขุดเอาหน่อเล็ก ๆ มาชำไว้ในถุงเพาะชำ แล้วผสมดินกับปุ๋ยคอก และมะพร้าวสับ นำหน่อกระดาษมาปลูกในถุงนำไปไว้ในเรือนเพาะชำ รดน้ำให้ชุ่มชื้นอยู่เสมอ ประมาณ 3 – 6 เดือน นำต้นกระดาษลงปลูกในแปลงได้

13. การปลูก/สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการปลูก

- ฤดูกาลเพาะปลูก ปลูกได้ทุกฤดูกาล แต่ต้องมีน้ำรดอยู่เสมอ หรือน้ำท่วมขังเล็กน้อย
- การเตรียมดิน โดยการขุดหลุมกว้าง 30 เซนติเมตร ยาว 30 เซนติเมตร ลึก 30 เซนติเมตร รองก้นหลุมด้วยปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมัก หลุมควรห่างกัน 1.5 เมตร – 2 เมตร
- วิธีการปลูก เมื่อได้ต้นกล้ากระดาษอายุ 3 – 6 เดือน รากเจริญเติบโตเต็มที่ นำปลูกลงหลุมที่เตรียมไว้แล้วกลบดินให้แน่นไม่ต้องกลบดินให้เต็มหลุม โดยให้น้ำขังเล็กน้อย กระดาษจะเติบโตเมื่อดินชุ่มชื้นอยู่เสมอ

14. การปฏิบัติดูแลรักษา

- การให้ปุ๋ย ต้นกระดาษควรให้ปุ๋ยวิทยาศาสตร์บ้าง เมื่อปลูกได้ 2 – 3 เดือน

- การให้น้ำ กระจาดเป็นพืชชอบน้ำมากในฤดูที่ไม่มีฝนควรติดสปริงเกอร์ เพื่อให้ชุ่มชื้นอยู่เสมอ
- การกำจัดวัชพืช ควรทำพร้อมกับการพรวนดินและใส่ปุ๋ย
- การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู กระจาดไม่ค่อยมีโรคและแมลงมากนัก จึงไม่ต้องป้องกันกำจัดโรค

และแมลงศัตรู

15. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังเก็บเกี่ยว

- ฤดูกาลการเก็บเกี่ยว เก็บเกี่ยวได้ทุกฤดูกาล เมื่อต้นกระจาดอายุ 1 - 2 ปี แต่นิยมเก็บเกี่ยวในฤดูแล้ง
- วิธีการเก็บเกี่ยว เมื่อกระจาดอายุโตเต็มที่แล้ว การเก็บเกี่ยวต้องใส่ถุงมืออย่างเบา เพราะยางกระจาดจะคันมาก โดยการขุดต้นกระจาดใช้เสียมงัดเหง้ากระจาดขึ้นมาแล้วตัดต้นและใบทิ้งไป เอาแต่เหง้ามาล้างน้ำให้สะอาดและแปรรูปต่อไป
- การแปรรูปหลังการเก็บเกี่ยว เมื่อได้เหง้ากระจาดมาแล้ว นำมาฝานบาง ๆ และตากแดดทันที ตากแดดประมาณ 4 - 5 วัน จนแห้ง แล้วนำไปอบอีกครั้งจนแห้งสนิท เพื่อส่งจำหน่ายต่อไป
- การบรรจุและการเก็บรักษา เมื่อได้เหง้ากระจาดแห้งเก็บใส่ถุงเพื่อส่งจำหน่าย หรือเก็บใส่กระสอบโปร่ง ๆ

ในห้องที่มีอุณหภูมิปกติ

16. การจำหน่าย

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

Department of Thai Traditional and Alternative Medicine

เหง้ากระจาด หัวละ 30-50 บาท